

Warszawa, 23.04.2025 r.

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**
Miroslaw Wróblewski

DOL.401.486.2024.WL.MKS

**Pani
Aleksandra Gajewska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Rodziny, Pracy i
Polityki Społecznej**

ePUAP

Szanowna Pani Minister,

w odpowiedzi na pismo z 9 kwietnia br. (znak: DD-IV.0210.1.2025) oraz w nawiązaniu do dotychczasowej korespondencji w związku z przedłożeniem do zaopiniowania projektu ustawy **o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** (dalej jako „projekt”), działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679¹ oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych², **uprzejmie dziękuję za uwzględnienie dotychczasowych uwag Prezesa UODO odnośnie do przedstawionego projektu.**

Pozytywnie należy ocenić zmianę modelu przetwarzania danych osobowych przez Ministra Sprawiedliwości w projektowanych przepisach dotyczących udostępnienia danych z Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej (dalej: CRPZ) sądom. Z projektowanych rozwiązań wynika bowiem, że to minister do spraw rodziny udostępnia dane sędziom z wykazów CRPZ za pośrednictwem systemu, którego administratorem jest MS (projektowany **art. 38eb**). A zatem, projektowane przepisy uwzględniają dotychczasowe zastrzeżenia Prezesa UODO w tym zakresie.

W związku z przyjęciem nowych regulacji, mając na uwadze zasadę legalności, zgodnie z którą podstawa przetwarzania danych osobowych powinna być określona w sposób **jasny i precyzyjny** w przepisach prawa (art. 5 ust. 1 lit. a

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.); dalej jako „rozporządzenie 2016/679.

² Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

rozporządzenia 2016/679), wymagają jednak dodatkowo doprecyzowania i wyjaśnienia następujące kwestie.

Zgodnie z projektowanym **art. 38eb ust. 1** zgromadzone w wykazach rejestru dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 oraz ust. 5–8, zwane dalej „danymi udostępnianymi sądom”, minister właściwy do spraw rodziny udostępnia sądom za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, którego administratorem jest Minister Sprawiedliwości, jeżeli system ten spełnia łącznie następujące warunki: 1) umożliwia identyfikację osoby uzyskującej dane z rejestru, zakres oraz datę ich uzyskania; 2) posiada zabezpieczenia techniczne i organizacyjne właściwe dla przetwarzania danych osobowych, w szczególności uniemożliwiające dostęp osób nieuprawnionych do przetwarzania danych osobowych i wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania.

Projektodawca **nie określa jednak trybu udostępniania danych osobowych** za pośrednictwem przedmiotowego systemu teleinformatycznego, co wiąże się z ryzykiem pozyskiwania danych osobowych w nadmiarowym zakresie (art. 5 ust. 1 lit b i c rozporządzenia 2016/679), ponad informacje potrzebne do załatwienia danej sprawy.

Należy zatem wskazać, że art. 24 i 32 rozporządzenia 2016/679 nakładają na projektodawcę obowiązek zaprojektowania takich rozwiązań prawnych, w tym trybu udostępniania i pozyskiwania danych, które zapewnią odpowiednią ochronę danych osobowych, eliminując ryzyka dla dowolnego przetwarzania danych przez osoby nieuprawnione lub niezgodnie z celem ich uzyskania. Jak wskazał NSA w wyroku z 3 grudnia 2021 r., sygn. akt III OSK 590/21, który dotyczył udostępniania komornikom danych osobowych z rejestru PESEL przez Ministra Cyfryzacji „różnicowanie podmiotów uprawnionych do dostępu do rejestru PESEL nie może powodować zaniechania przez administratora danych podejmowania działań zmierzających do zlikwidowania (lub co najmniej ograniczenia) zidentyfikowanego ryzyka dla danych przetwarzanych w ramach rejestru PESEL.” W tej sprawie NSA przesądził, że Minister Cyfryzacji jest odpowiedzialny za uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych w rejestrze PESEL, które polegały na niewystarczającym zabezpieczeniu danych w kwestionowanej w tej sprawie aplikacji, przez brak odnotowywania celu udostępnienia danych osobowych przez podmioty mające dostęp do ww. rejestru, w tym komorników sądowych. Sąd administracyjny, potwierdził zatem, że nakazane przez organ nadzorczy w tej sprawie rozwiązanie dotyczące weryfikacji celu pozyskiwania danych przez komorników, „pozwoli na dokonanie weryfikacji, czy osoba dokonująca sprawdzenia danych w rejestrze PESEL uczyniła to na potrzeby prowadzonej sprawy, czy też bez żadnego powiązania z nią”.

W związku z powyższym wymaga rozważenia uregulowanie trybu pozyskiwania danych osobowych z CRPZ, który umożliwi kontrolę pozyskiwanych danych z CRPZ przez podmioty uprawnione, w celu zapewnienia właściwej ochrony danych osobowych.

Ponadto, z perspektywy przepisów rozporządzenia 2016/679, wymaga doprecyzowania art. 38eb ust. 1 pkt 2, poprzez zmianę sformułowania „właściwe dla przetwarzania danych osobowych, w szczególności uniemożliwiające dostęp osób nieuprawnionych do przetwarzania danych osobowych” na sformułowanie „zapewniające integralność i poufność przetwarzanych danych osobowych, w szczególności uniemożliwiające dostęp osób nieuprawnionych do przetwarzanych danych osobowych”. W ten sposób zostanie lepiej oddany cel projektowanego przepisu.

Z kolei w **art. 38eb ust. 3** przewidziano, że „Minister właściwy do spraw rodziny jest administratorem danych osobowych zawartych w rejestrze, o którym mowa w art. 38d ust. 1, a Minister Sprawiedliwości jest administratorem danych osobowych zawartych w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w ust. 1.” Projektodawca nie wskazuje jednak jaki jest zakładany cel przetwarzania danych przez Ministra Sprawiedliwości, jakie obowiązki administratora spoczywają w związku z tym na tym organie. Pozycja administratora powinna wynikać z przypisanych mu w sposób precyzyjny zadań i nałożonych na niego obowiązków związanych z przetwarzaniem danych, a nie wyłącznie poprzez określenie go mianem administratora. Będzie wówczas to zgodne z art. 4 pkt 7 rozporządzenia 2016/679 jak i wytycznymi EROD 07/2020³.

Należy przy tym zauważyć, że w ust. 2 tego przepisu jest mowa o tym, że dane przetwarzane w systemie teleinformatycznym stanowią „dane pochodzące z logowania zapytań do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1”. Wymaga zatem także doprecyzowania, jaki konkretnie zakres danych dotyczących „logowań zapytań” będzie przetwarzany przez Ministra Sprawiedliwości w ramach prowadzonego przez niego systemu teleinformatycznego i jakie będą zasady ich przetwarzania.

Jednocześnie zauważyć należy, że w uzasadnieniu projektu wskazano, że „udostępnianie sądom danych z wykazów będzie następowało za pośrednictwem systemu teleinformatycznego na podstawie porozumienia pomiędzy Ministrem Sprawiedliwości a ministrem właściwym do spraw rodziny”. Zasady tego rodzaju współpracy między organami administracji publicznej, które wiążą się z przetwarzaniem danych osobowych powinny jednak wynikać z przepisów prawa, a nie porozumień, w szczególności, że w projekcie brak jest wzmianki o tym porozumieniu, a uzasadnienie nie ma charakteru normatywnego. Tym samym te kwestie wymagają również stosowanego uregulowania w akcie prawnym powszechnie obowiązującym, stosownie do zasady legalizmu (art. 5 ust. 1 pkt a) rozporządzenia 2016/679).

Dodatkowo doprecyzowania wymaga projektowany **art. 38f**, który odnosi się do współadministrowania systemu przez Ministra Sprawiedliwości i sędziów.

Należy bowiem zauważyć, że zgodnie z projektowanym art. 38ea ust. 1 „Prezes sądu lub upoważniony przez niego pracownik sądu zasięga informacji o

³ Zob. wytyczne 07/2020 dotyczące pojęć administratora i podmiotu przetwarzającego zawartych w RODO Wersja 2.0 przyjęta 7 lipca 2021.

miejscach w pieczy zastępczej wskazanych w wykazach, o których mowa w art. 38d ust. 1 pkt 3–5, na podstawie danych, o których mowa w art. 38d ust. 3 oraz ust. 5–8.” Dodatkowo z art. 175a § 4 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych⁴ wynika, że administratorami danych osobowych przetwarzanych w związku z działalnością administracyjną sądów są prezesi właściwych sądów, dyrektorzy właściwych sądów oraz Minister Sprawiedliwości w ramach realizowanych zadań.

Wyjaśnienia wymaga zatem taki sposób ustalenia współadministratorów – Ministra Sprawiedliwości i sądów – w przypadku gdy czynności związane z wyszukiwaniem informacji o miejscach w pieczy zastępczej są dokonywane przez Prezesa sądu lub upoważnionego przez niego pracownika oraz ewentualnego dostosowania tych regulacji do projektowanych przepisów i przepisów ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (por. art. 175db Prawo o ustroju sądów powszechnych).

Ponadto, dookreślenia wymagają cele i sposoby przetwarzania danych przez współadministratorów oraz zakresy ich odpowiedzialności. Stosowanie bowiem do treści art. 26 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego, któremu podlegają współadministratorzy, ma określać obowiązki przypadające tym administratorom co do określenia odpowiednich zakresów ich odpowiedzialności dotyczącej wypełniania obowiązków wynikających z RODO, w szczególności w odniesieniu do wykonywania przez osobę, której dane dotyczą, przysługujących jej praw.

W związku z powyższym, w celu zapewnienia zgodności projektowanych regulacji ze standardami ochrony danych osobowych, wymagają wyjaśnienia bądź stosownego uregulowania powyżej wskazane kwestie.

Pragnę jednocześnie zaznaczyć, że uwagi organu ochrony danych przedstawiane w toku prac legislacyjnych mają charakter eksperckich wskazówek dla projektodawcy, który podejmuje decyzję co do ostatecznego kształtu przyjmowanych przepisów i odpowiada za zapewnienie ich zgodności z przepisami o ochronie danych osobowych.

Łączę wyrazy szacunku,
Mirośław Wróblewski
Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych

/-dokument w postaci elektronicznej
podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

⁴ Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334; dalej: ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych).